

Svedocenje Milosevicevih insajdera

Author: [Bogdan
Ivanisevic](#)

Da li ce pojavljivanje Milosevicevih saradnika u Hagu ublaziti otpor javnog mnjenja u Srbiji prema Trbunalu?

Neprijateljski stav javnosti u Srbiji prema sudu za ratne zlocine u Hagu ublazen je tokom sudjenja Slobodanu Milosevicu. Ali otpor, ipak, ostaje snazan, sto je evidentno iz upornog odbijanja javnosti da prihvati zakonsku i fakticku realnost sudjenja koje se odvija u Hagu.

Svedocenja insajdera iz nekadasnjeg Milosevicevog rezima planirana za narednu sedmicu lako bi mogla postati nova meta iskrivljenih interpretacija, dok se komentatori sudjenja koncentrisu na ono za sta tvrde da ce biti trenutak odluke o uspehu ili neuspehu tuzilastva.

Nesklad izmedju dogadjanja u sudnici i njihove percepcije u Beogradu pratio je sudjenje Milosevicu od samog pocetka.

Posle uvodnih napomena tuzioca, Miloseviceve izjave i prvih unakrsnih ispitivanja, i nacionalisti i umerenjaci u Srbiji bili su skloni oceni da albanskim svedocima nedostaje kredibilitet. Njihov utisak je bio da se tuzilac bavi novijom istorijom i politikom u Srbiji, vise nego konkretnim cinovima optuzenog.

Zapravo, neki od kosovskih Albanaca koji su svedocili jesu delovali neubedljivo kada su poricali da bilo sta znaju o aktivnostima Oslobojilacke vojske Kosova, OVK, u njihovim mestima.

Ipak, ono sto su govorili o ubistvima, prebijanjima, proterivanjima, pljackanju i drugim zlocinima za koje je Milosevic optuzen bilo je sasvim konzistentno i tako zivopisno rekonstruisano da niko ne moze ozbiljno dovoditi u pitanje ove dogadjaje.

Od sredine aprila, svedoci su postali nesto otvoreniji u svojim odgovorima o OVK. Mediji i komentatori u Beogradu, ipak, nisu konstatovali nikakvu promenu.

U prvim mesecima sudjenja, posmatraci u Beogradu su takodje odbacivali svedocenja kosovskih Albanaca kao svedocenja iz druge ruke. U stvari, skoro svi svedoci imali su nesto da kazu o zlocinima koje su licno videli, bilo da se radilo o oduzimanju dokumenata na granicnim prelazima, o unistavanju kuca, ili o ubistvima.

Pred sudom se pojavilo i nekoliko svedoka koji su prezivali masakre, pored onih koji su naknadno videli svoje ubijene rodjake. Kriticari "svedocenja iz druge ruke" nikada to nisu otvoreno rekli.

Mediji u Srbiji zanemarili su i upečatljiva svedocenja dvojice svedoka koji su prezivali dogadjaje u selu Racak iz januara 1999.godine. Ova svedocenja, zajedno sa opisom koji su dali medjunarodni posmatraci koji su posetili mesto dogadjaja nakon ubistava, potvrdila su da su zrtve u Racku vecinom bili hladnokrvno ubijeni civili. Ipak, u Srbiji jos uvek preovladava mit da su ova ubistva prevara koju su organizovali Albanci, uprkos cinjenicama prezentovanim na sudjenju.

Buduci da nisu mogli odbaciti ova svedocenja, srpski izvestaci iz Haga, kao i njihove medijske kolege u Beogradu, pridruzili su se Milosevicu u potrazi za eventualnim protivurecnostima u datim iskazima.

Kada su dvojica svedoka opisala ubistvo 105 Albanaca u Maloj Krusi u martu 1999.godine, jedan srpski novinar se - bas kao i Milosevic - fokusirao na navodne razlike u iskazima. Jedan od svedoka je rekao da su policajci pucali sa vrata, a drugi da su pucali kroz prozor.

Prvi svedok je takodje rekao da su se ubistva dogodila u stali, dok je drugi tvrdio da je u pitanju bila kuca.

Srpski novinar koji se koncentrisao na ovo zanemario je cinjenicu da je drugi svedok u nastavku rekao da je kuca bila nenaseljena, da u njoj nije bilo namestaja, i da je unutra bilo slame i "stvari za krave".

Drugi svedok je takodje rekao da je njegov opis zasnovan na sobi u kojoj se on nalazio u tom trenutku, dodajuci naknadno da ne moze nista reci o tome odakle je vatra dolazila u drugim sobama.

Druga popularna optuzba u Srbiji protiv ovog sudjenja jeste to da je ono politicko. Mada se prvih dana culo dosta toga o istoriji i politici, slucaj se posle toga odvijao kao standardni krivicni postupak sa fokusom na detalje koji se ticu konkretnih zlocina. Milosevicu se sudi za ove zlocine, a ne za istorijske i politicke tokove.

Prenosenje svedocenja insajdera planiranih za narednu sedmicu verovatno ce biti obelezeno istom vrstom iskrivljivanja i pogresnog izvestavanja kakvo smo vec videli.

Svaki put kada je neki insajder, politicar sa Kosova ili visoki inostrani zvanicnik najavljen kao svedok, mediji u Beogradu bi ga tretirali kao "kljucnog svedoka" optuzbe.

Ako svedok ne uspe da "odstreli" Milosevica, isti izvestaci redovno objavljuju da je svedocenje predstavljalo jos jedan promasaj tuzilastva. Pri tome se redovno zaboravlja da su ovdasnji mediji, a ne tuzilastvo, bili ti koji su ove svedoke promovisali kao "kljucne", odnosno najveći adut optuzbe.

Mediji u Beogradu nisu uspeli da shvate sustinu ovih svedocenja. Mada je javnost prvenstveno zainteresovana za debate izmedju svedoka i Milosevica na politicke i istorijske teme, pravno najrelevantniji delovi svedocenja potvrđuju teoriju tuzilastva da je optuzeni komandno odgovoran za strahote koja su pocinile srpske snage.

Da bi se donela presuda da je kriv moraju biti zadovoljna tri kriterijuma komandne odgovornosti: znanje o zlocinima, kontrola nad odgovornim snagama i propust da se preduzmu potrebne i odgovarajuće mere da se takve radnje sprece ili da se kazne pocinoci.

Kao i ostali istaknuti svedoci, insajderi najavljeni za narednu sedmicu verovatno ce u svojim svedocenjima potvrditi da su obavestavali Milosevica o strahotama na Kosovu i da je on kontrolisao odgovorne jedinice. Mogli bi da svedoce i o tome da optuzeni nije pokusao da intervenise i spreći zlocine ili izvde pred sud umesane jedinice.

Svedocenja insajdera sledeće nedelje neće preko noci promeniti perspektivu iz koje se u Beogradu posmatra sudjenje. Ali, ona bi mogla da pomognu da se ukloni jos jedna cigla iz nekada cvrstog zida predrasuda i nerazumevanja koji su Srbi sazidali u odnosu na Tribunal i sudjenje Milosevicu.

Bogdan Ivanisevic je istrazivac organizacije Human Rights Watch za bivšu Jugoslaviju.

Location: Balkans
Serbia
Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedocenje-milosevicevih-insajdera>